

Zdenko Dobrik: *Cudzosť a inakosť v jazykovej komunikácii*. Banská Bystrica: Signis.sk, 2022. ISBN 978 80 99936 37 0.

Sándor János Tóth

Prvé vydanie recenzovanej monografie vyšlo v r. 2018 v rámci projektu VEGA *Mentálno-jazykové inakosti a kultivovaná jazyková komunikácia*. Vzhľadom na to, že ide o tému, ktorá je nadčasová, rozvíjal ju autor v nasledujúcom období tiež v rámci grantu VEGA 1/0472/20 *Xenizmy v nemeckých a slovenských komunikátoch* v spolupráci s ďalšími členmi riešiteľského kolektívu projektu. Jeho publikačné výstupy ako napr. Interpretácia vytvárania jazykovej krajiny Banskej Štiavnice z perspektívy sociálneho konstruktivismu (*Nová filologická revue* 2020), Konštruovanie významov v koronavírusovej komunikácii (*Slovenská reč* 2020) i viaceré iné svedčia o angažovanosti autora nepretržite venovať sa daným témam, čo časom vyžaduje aj prácu integratívneho, monografického charakteru.

Uvedený zámer realizoval autor – skromne – spôsobom rozšíreného prepracovania svojej predchádzajúcej knihy s rovnakým názvom, avšak predložené vedecké dielo hodnotí recenzent ako plnohodnotnú novú monografiu, ktorá prináša nový vklad do lingvistiky cudzosti a inakosti. Piata kapitola je úplne nová (tak ako migráciu, aj udalosti pandémie sa podarilo využiť na lingvistické pozorovanie), štvrtú kapitolu rozšíril autor o päť podkapitol – kým v prvom vydaní bola uvedená cudzosť a inakosť F. Porscheho ako príklad, akýsi dodatok, nové vydanie sa podarilo aktualizovať na širšej teoretickej báze. Širší teoretický záber rozšíreného vydania je zjavný tiež v 1. kapitole, do ktorej vnáša koncept cudzinca a usúvzťažňuje ho najmä s konceptom jazyková cudzosť.

Pozoruhodná je pestrosť foriem výskytu jazykovej inakosti, xenizmy si všíma autor pomocou analýzy diskurzov, jazykovej krajiny a pod., čo predstavuje nielen jeho metodologickú ukotvenosť, ale aj schopnosť excerpovať dáta k vybranej téme z rôznorodých kontextov. Bibliografický zoznam použitej literatúry bol rozšírený o 34 titulov, vrátane aktuálnych zdrojov, ktoré vyšli v období, ktoré uplynulo medzi dvoma vydania, čiže autor sa naďalej aktívne orientuje vo svojej skúmanej sfére.

Monografia je štruktúrovaná zreteľne a logicky obsahuje vecný register, cudzojazyčné resumé, atď. Názornosť upevňuje primeraný počet tabuliek a ilustrácií. Prínos vedeckej publikácie je prezentovaný na pevnej teoretickej báze, konkrétne výsledky výskumov sa autorovi podarilo spracovať do ucelenej podoby. Kniha disponuje kvalitným, farebným tvrdým obalom. Na základe uvedených faktov kniha zaujme odborného a laického čitateľa ako aj študenta pedagogických vied.